What works (with everything)

Stef Decoene
V.U.Brussel, Vakgroep Criminologie
stef.decoene@vub.ac.be

(de slides over GLM werden dankbaar geplukt uit presentaties gedeeld met Stijn Vandevelde)

inhoud

- "Straf"doelen
- zinvol sterktegericht werken met minderjarige delinquenten
  - Structuur
  - Algemene principes
    - RNR als ruggengraat
    - risicoprincipe, criminogene behoefteprincipe
    - versterken van responsiviteit
  - Orientatie

- Interventies zijn **efficiënt** als ze al met al gemakkelijk uit te voeren zijn
- Ze zijn **effectief** als ze tot verandering leiden
- Ze zijn **zinvol** als ze efficiënt en tot de gewenste verandering leiden
- Ze zijn **criminogeen** als ze probleem erger maken.

- Gewenste verandering = personen stoppen* met normoverschrijdend handelen

1. strafdoelen

- **Repressie** (retribution) (ze moet het voelen, minstens even hard als slachtoffers/wij)
- **Beveiliging** (incapacitation) (zolang ze in de bak zitten bezorgen ze ons geen last)
- **Afschrikking** (deterrence) (ze zo laten schrikken dat ze het nooit meer doen)
- **Terugbetalen** (retribution)

- **Rehabilitatie**
  - Wettelijk (strafblad weg bv.)
  - Sociaal (relationeel, arbeid, ….)
  - Psychologisch (persoonlijke verandering)
  - Moreel (**redemption**)

- Elk van deze doelen is perfect legitiem. Bekeken vanuit een wetenschappelijke bril zijn repressie, beveiliging, en afschrikking weinig zinvolle doelen. Ze werken niet. Meer, ze lijken steeds duidelijker criminogeen.
- Normoverschrijdend handelen wordt geleerd, kan dus, in principe, ook afgeleerd worden.
  - Crim. Psy is als wetenschap gericht op positieve veranderingen ➔ Rehabilitatie

ZINVOL EN STERKTEGERICHT ORIËNTEREN

Algemene structuur What Works

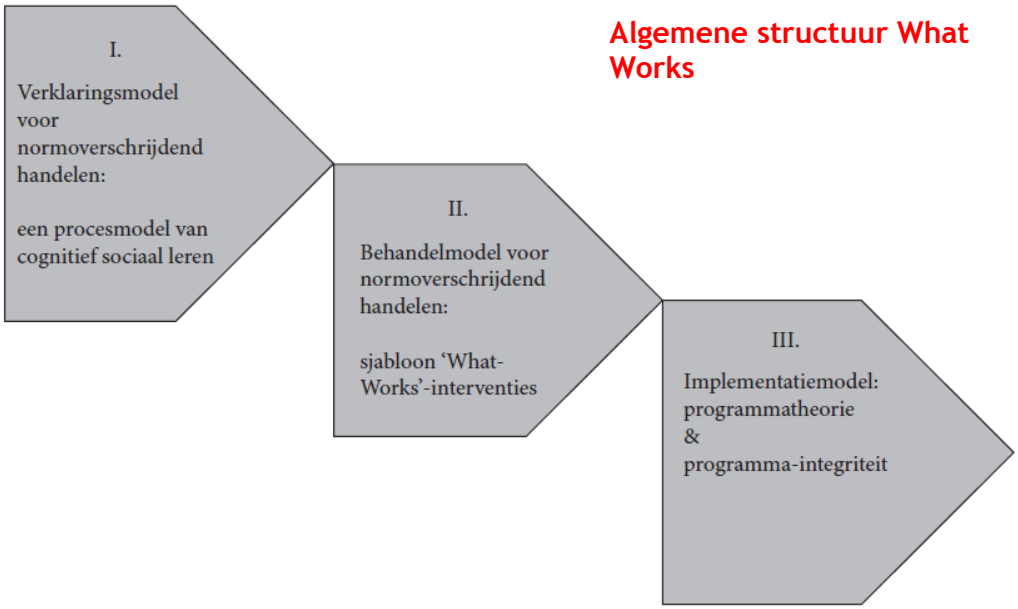

FIGUUR 12.1. *Het driefasenmodel voor delictgericht behandelen*

EEN ROBUUST VERKLARINGSMODEL

- **Cognitief-sociaal, procesmatig (ipv dispositioneel) leren van handelen**
  - Dit wordt, bij normoverschrijdend handelen, gemakshalve vaak samengevat a.h.v. 8 essentiële criminogene domeinen: clusters van factoren die normoverschrijdend handelen co-determineren en een voor een uit het verklaringsmodel af te leiden zijn
- Naast de co-determinerende rol van 'criminogene situaties' ('opportuniteiten')

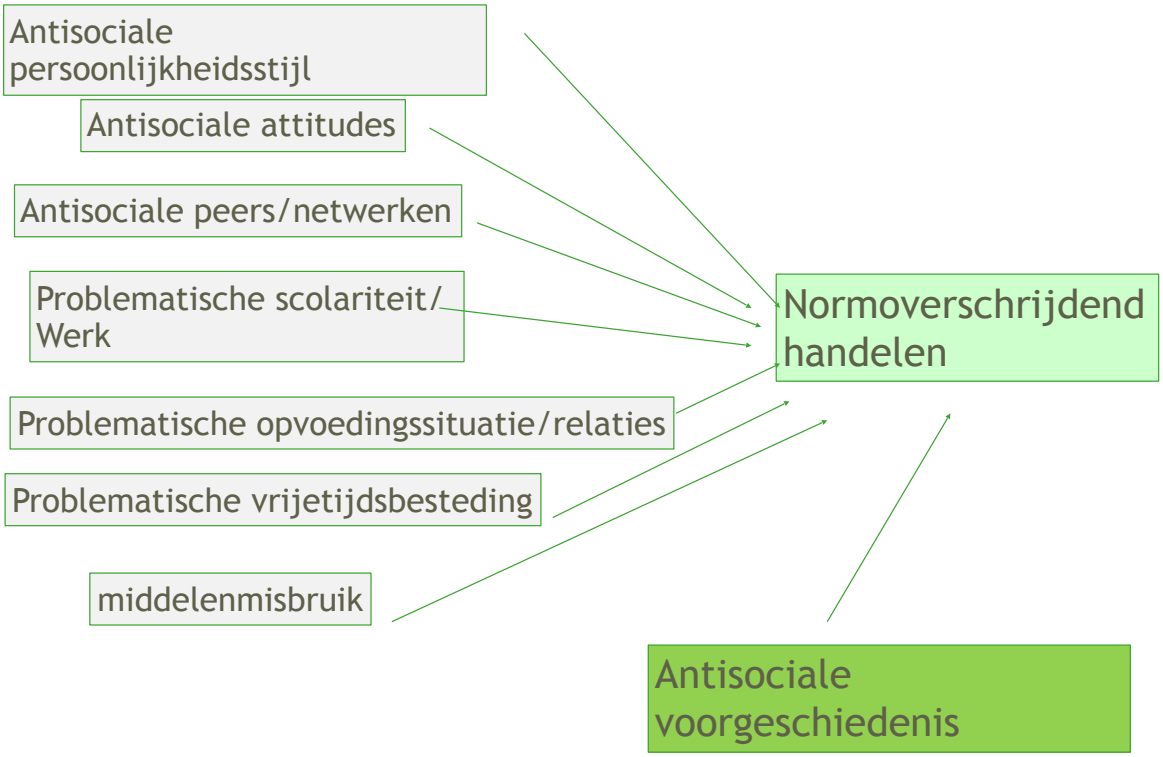

Vrije Universiteit Brussel

THE BROAD CONTEXT: POLITICAL, ECONOMIC, CULTURAL, SOCIAL-STRUCTURAL

Dominant Values and Distribution of Wealth and Power
Legislation/Policy/Convention

Labor Market — Competitive Individualism

MORE IMMEDIATE SOCIAL STRUCTURAL AND CULTURAL FACTORS

Family of Origin, Membership Composition: Personality, Ability, Values, Mental Health, Conduct History (Crime/Substance Abuse), Educational, Occupational, Parenting Skills and Resources

Neighborhood: Membership Composition (e.g., Proportion of Active Criminals) and Roles and Statuses

Community Settings:
School/Work/Recreational/Mental Health/Social Service Agencies
The Justice System: Police, Courts, Formal Agencies

THE INTERPERSONAL: PROCESS AND CONTENT OF INTERACTION

Family-Child Relations: Affection/Supervision/ Neglect/Abuse

Ties to Anticriminal Others

Interaction with Agencies (i.e., processing and service)

Ties to Criminal Others

THE PERSONAL

Biological Given: Temperament/Aptitude/Verbal Intelligence
Age/Gender

Early Conduct Problems: Lying, Stealing, Aggression

Personality: Socialization/Psychopathy in particular

(Self-regulation skills/problem-solving style)
(Internal/external monitoring for standards of conduct)

Conventional Ambition and Performance

School Performance and Conduct

Cognitions Favorable to Crime: Attitudes, Values, Beliefs, Rationalizations, Neutralizations, and Feelings

Perceived Social Support for Crime

History of Criminal Behavior

THE PERSON IN IMMEDIATE SITUATIONS

Immediate Situation: Facilitators, Inhibitors, Stressors → Signaled Outcomes Favorable to Criminal Activity → Criminal Acts

Figure 4.3
A Personal, Interpersonal, and Community-Reinforcement Perspective on the Multiple Classes of Relevant Variables in the Analysis of Criminal Behavior

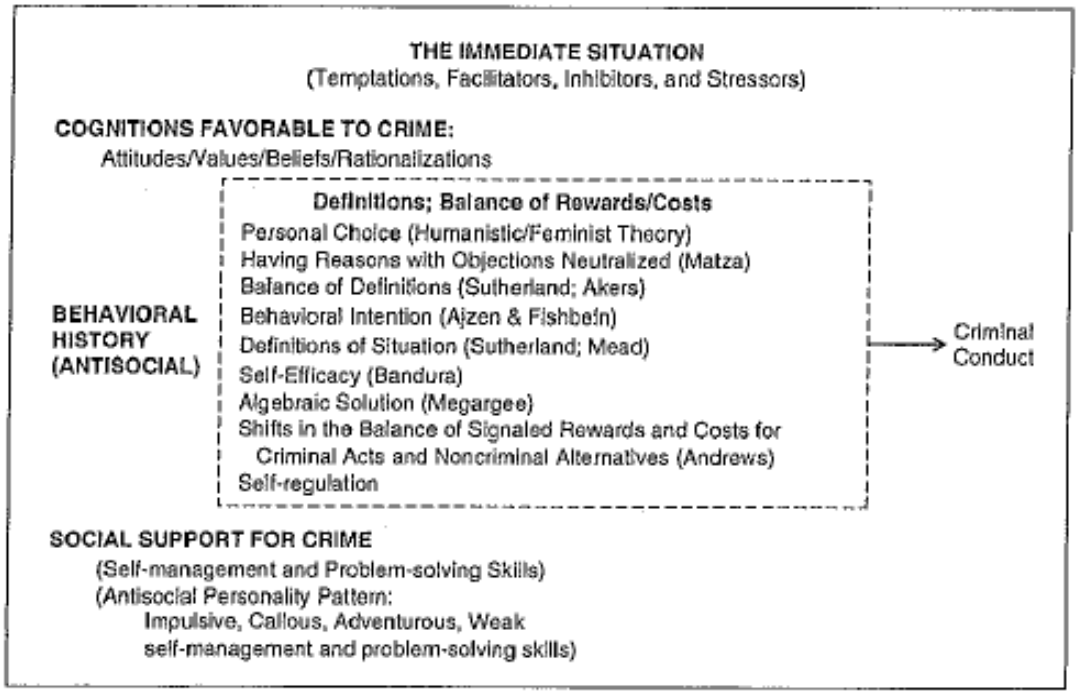

Figure 4.1
The Psychological Situation (or Psychological Moment) in a General Personality and Social Psychology of Criminal Conduct

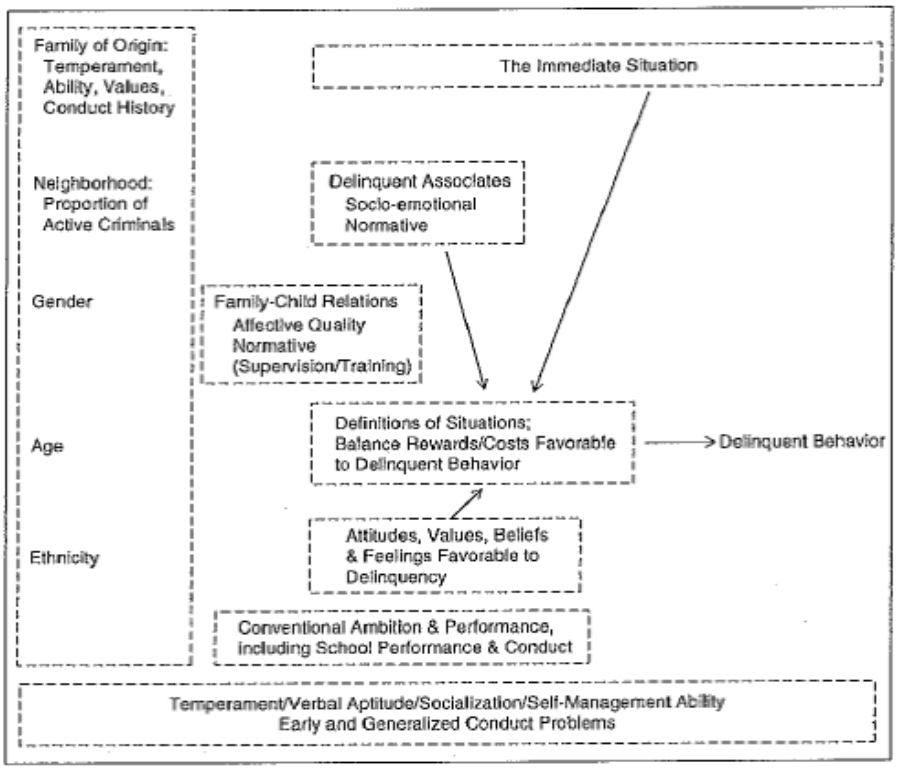

Figure 4.2
A General Personality and Social Psychological Perspective on Criminal Conduct

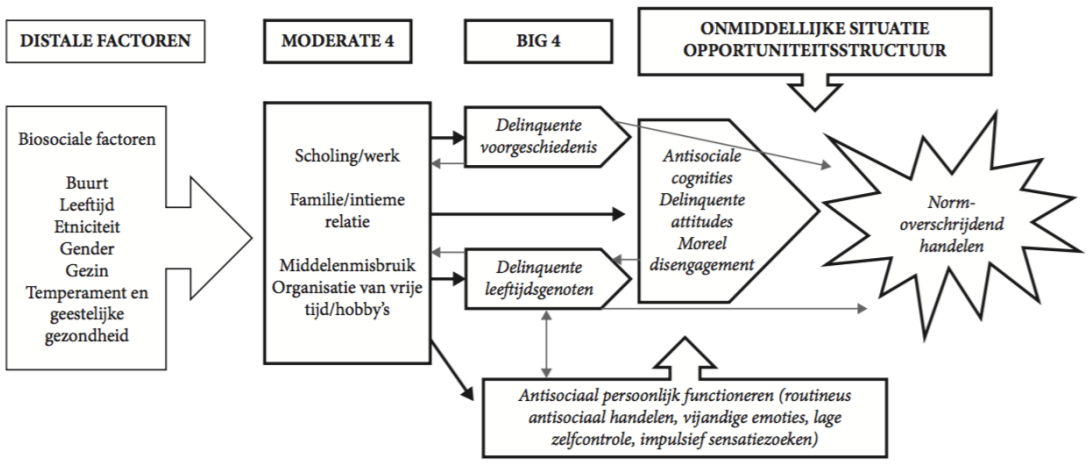

FIGUUR 1.9. *Een schematische weergave van hoe de diverse criminogene domeinen binnen het verklaringsmodel van Andrews en Bonta (2010) samenhangen (naar Bonta, Blais, & Wilson, 2014). De zwarte pijlen geeft de causale structuur weer zoals dat in het algemene verklaringsmodel wordt geformuleerd. De pijlen in het grijs zijn hoe recent onderzoek de causale relaties (vaak bidirectioneel) formuleert. Bijvoorbeeld: de delinquente voorgeschiedenis is een indicator van antisociale routines die ook rechtstreeks tot normoverschrijdend handelen kunnen leiden (zonder veel interne processen); delinquente leeftijdsgenoten sturen ook direct normoverschrijdend handelen aan*

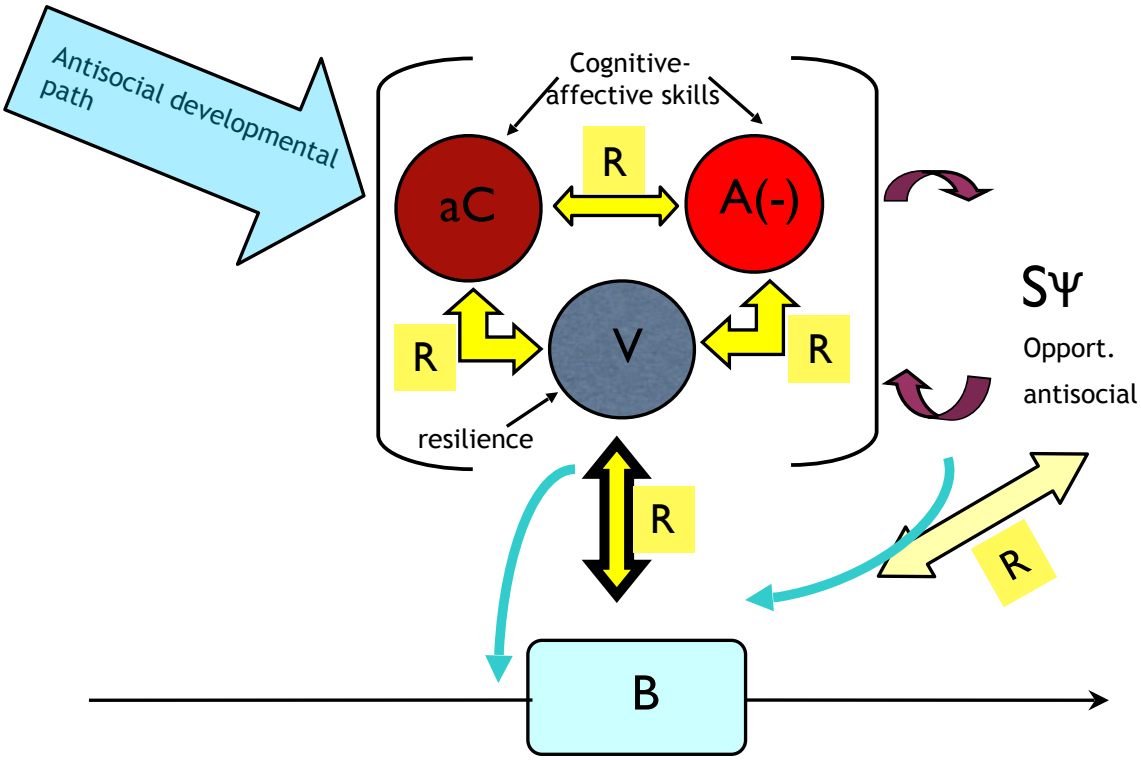

- R= regulatie-processen
- V= doelprocessen
- aC = antisociale cognities
- A(-) = emoties (meestal negatief)
- SΨ = psychologisch geïnterpreteerde situatiekenmerken
- B = (motorisch) gedrag

PRINCIPES: HET BEHANDELSJABLOON

TABEL 12.1. Delictgerichte interventies: een evidence-based behandelingsmodel (naar Andrews, Bonta, & Wormith, 2011)

FUNDAMENTEN	
1. *Respect voor de persoon en de normatieve context*	Interventies respecteren persoonlijke autonomie, menselijkheid en procedurele rechtvaardigheid; zijn ethisch verantwoord
2. *Psychologische theorie*	Interventies zijn gebaseerd op empirisch onderbouwde kennis
3. *Recidivebeperking*	Reductie van toekomstig slachtofferschap is een legitiem doel
4. *Menselijk contact*	Zinvolle interventies zijn gebaseerd op contact tussen personen Sancties (bv. detentie) zonder werken binnen relaties zijn zinloos
CENTRALE PRINCIPES	
5. Risico	De intensiteit van interventies wordt bepaald door het risico-niveau. Vermijd interventies t.a.v. laagrisicopersonen
6. Criminogene behoefte	Behandeling moet inzetten op het veranderen van criminogene factoren en processen. Verander criminogene behoeften in sterktes
7a. Algemene responsiviteit	Gebruik bij voorkeur gedragsmatige en cognitief-gedragsmatige interventies a.h.v. sociaal leren
7b. Specifieke responsiviteit	Stel interventies af op de specifieke kenmerken van de behandelingssetting en van de individuele dader

DIAGNOSTISCHE PRINCIPES	
8. *Schat RNR in*	Gebruik gestructureerde methodieken om risico, criminogene behoeften en responsiviteit te bepalen
9. *Sterktes*	Schat sterktes in om predictie en specifieke responsiviteit fijn te stemmen
10. *Multimodaliteit*	Individualiseer gestructureerde diagnostiek, inclusief inschatting niet-criminogene behoeften die aandacht behoeven
11. *Professionele discretie*	Wijk af van gestructureerde inschatting wanneer hiervoor specifieke redenen gemotiveerd kunnen worden
UITVOERING	
12. *Dosering*	Spreek vooral hoogrisicodaders aan en minimaliseer drop-out
VAARDIGHEDEN	
13. *Relationele vaardigheden*	Gebruik specifieke relationele vaardigheden: warmte, respect, investeren in samenwerking...
14. *Structurerende vaardigheden*	Gebruik modelleren, bekrachtigen, vaardigheidstraining, probleemoplossende vaardigheden en andere structurerende methodieken

MANAGEMENT	
15. *In de samenleving*	Interventies in de samenleving zijn (bijna) steeds te verkiezen
16. *Continuïteit*	Zorg voor volgehouden behandeltrajecten en evaluatie/bijsturing ervan
17. *Management*	Zet in op personeel dat RNR-getraind is en de gepaste vaardigheden heeft. Evalueer en stuur bij. Ondersteun effectieve interventies en bewaak programma-integriteit
18. *Netwerking*	Zet in op constructieve werkrelaties met andere diensten in het zorglandschap

RNR ALS RUGGENGRAAT VAN HET SJABLOON

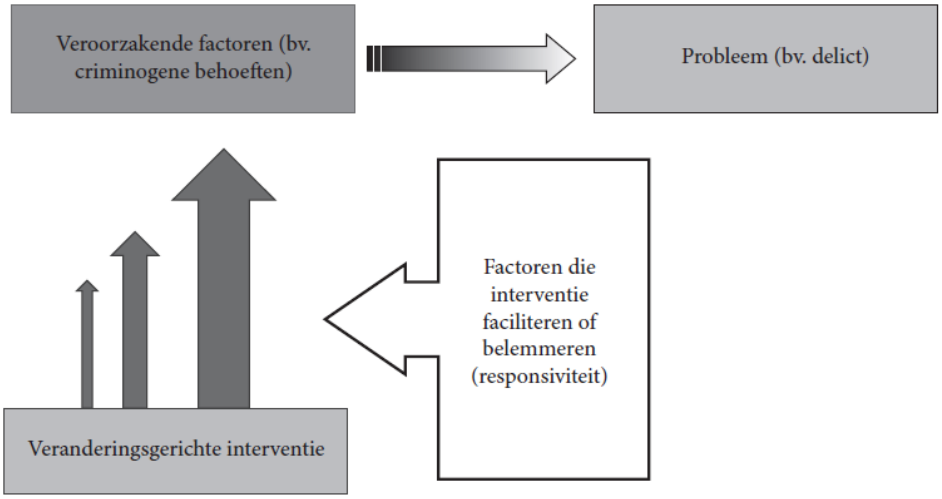

FIGUUR 12.2. *RNR is een generisch behandelmodel. Vervang bijvoorbeeld 'delict' door 'hoofdpijn'. (de dikte van de pijlen bij veranderingsgerichte interventie is afhankelijk van hoe intensief de behandelaar zal moet inzetten om de veroorzakende factoren weg te nemen (het risicoprincipe)).*

Risicoprincipe: inschatten behandelingsintensiteit

- Een forensische behandeling wordt intensiever naarmate er meer criminogene factoren aanwezig zijn. Deze risicofactoren operationaliseren de ernst (en snelheid) van mogelijk herval in delictgedrag.
- Hoe beter zicht op de criminogene factoren hoe meer risico-inschatting op behandeldoelen wordt afgestemd

- Toepassing van het risicoprincipe a.h.v een risicotaxatie-instrument wijst uiteindelijk de persoon toe aan een risiconiveau (zijn of haar risicostatus: jan behoort tot een groep met een hoge kans op hernieuwd delictgedrag) --- laag, gemiddeld, hoog --- en geeft hiermee aan hoe intensief er delict-gericht gewerkt zal moeten worden

- (ps: intensief is niet per se residentieel)

- Risicostatus is echter niet voldoende individueel.

- Wat nodig is is zicht op én individuele criminogene processen, én hun contextualisering;
  - *persoonspecifieke criminogene factoren*
  - *promotieve factoren*
  - *eventuele protectieve factoren*

- ... én de factoren die de effectiviteit van de eventuele behandeling kunnen beïnvloeden

Behoefte-principe: inzetten op het veranderen van criminogene processen

- Veralgemenend door steeds te focussen op de 7 clusters van criminogene factoren,

- Individualiserend door het delicthandelen
  - *voldoende gedetailleerd met de dader te bespreken en colloboratief te begrijpen*
    - *Individualiserende delict-analyse*
  - *En het te contextualiseren*
    - *Bv. Analyse netwerk (bv forensisch sociale netwerkanalyse)*

Vrije Universiteit Brussel

Responsiviteitsprincipe: aansluiting vinden met wie de jongere is

De aard van de criminogene processen hebben als kenmerk dat ze best weerstandig zijn t.a.v. interventies.

We noemen factoren/processen die de haalbaarheid van delictgerichte interventies beïnvloeden responsiviteitsfactoren:

Deze processen in de persoon van de dader, de persoon van de behandelaar, én in de context die een faciliterende of inhiberende "fit" hebben op het behandelen van de criminogene factoren, en waarmee rekening gehouden moet worden om "forensische" interventies effectief te maken

Vrije Universiteit Brussel

Algemene responsiviteit = *de interventies zijn cognitief-gedragstherapeutisch én gecontextualiseerd*

- Cognitief-gedragstherapeutisch omdat
  - dit best aansluit op de recente wetenschappelijke inzichten over hoe mensen functioneren
  - En omdat deze empirisch binnen het domein het best gevalideerd zijn
- Gecontextualiseerd omdat
  - deze voor het domein het best gevalideerd zijn,
  - Ze de noodzakelijk in te stellen normering vergemakkelijken,
  - En ze persoon niet afsluiten van de wereld zelf

Specifieke responsiviteitsprocessen bij de behandelaar:

- *Roltransparantie (de zorg is ook "maatschappelijk", normerend)*
- *Prosociaal modelleren en bekrachtigen*
- *Probleemgericht en cliënt-gedirigeerd*
- *"forensische werkalliantie" (open, eerlijk, empathisch-uitdagend, niet-veroordelend, optimistisch, contextualiserend mentaliseren, begrenzend, gepast humoristisch)*

- *VS bv.*
  - *De conventionele hulpverleningshouding (met Vrijwilligheid, Autonomie, Vertrouwelijkheid in het vaandel)*
  - *emo-focus*

Specifieke responsiviteitsprocessen bij de cliënt:

- *Intelligentie*
- *Bereidheid tot spreken*
- ***Hinderende*** *Psychopathische trekken (oppervlakkig affect, grandiositeit, manipulerende interpersoonlijke stijl ...)*
- ***Hinderende*** *psychopathologie*
- *Mate van mentaliseren*
- *Geslacht*
- *Hinderende psychopathologie (bv. persoonlijkheidsstoornis …)*
- *...*

BEHANDELEN VAN WIE NORMOVERSCHRIJDEND HANDELT

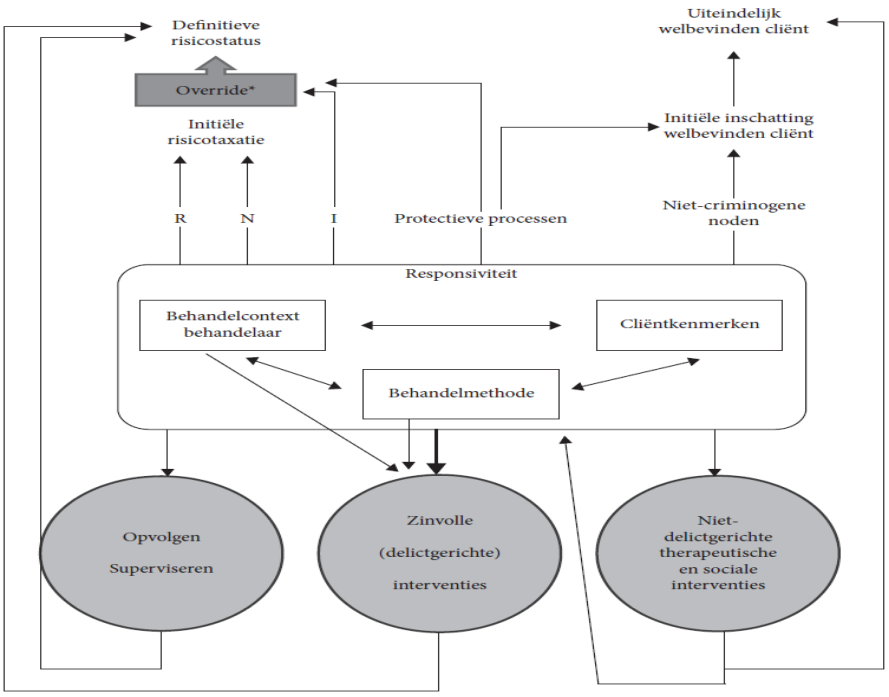

R: (statische) risicofactoren; N = criminogene behoeften; I = ideosyncratische criminogene behoeften.
* Override is een specifiek aspect van het principe van professionele discretie, toegepast t.a.v. de gestructureerde risicotaxatie.

Bron: Wormith, Gendreau, & Bonta, 2012, p. 117.

Cruciale nuancering op bovenstaand schema

- Responsiviteit (als interactie tussen kenmerken cliënt, behandelaar, én organisatie) is wiel/motor waar veranderingsprocessen op 'draaien'.

- Niet-criminogene processen als 'apart' aandachtspunt nemen (rechtsboven in figuur) dreigt te vergeten dat een aantal van deze processen vaak essentieel aspect van responsiviteit zijn, en dus essentieel om de motor draaiend te houden

Sterkte-gericht werken

- het inzetten op wat cliënt al goed kan, en wat hij (prosociaal) nastreeft is essentieel onderdeel van de motor tot verandering

- Sterktegericht werken wordt daarom expliciet toegevoegd aan behandelsjabloon (ook al zijn het vaak géén criminogeen-relevante processen), en dient geïntegreerd te worden in case formulation protocollen.

- instrumenten binnen What works (bv LS:CMI) helpen de behandelaar om stap per stap van risicotaxatie over responsiviteitsanalyse naar case management te brengen.

PROGRAMMA-IMPLEMENTATIE

- Er is een grote kloof tussen what-works effectiviteit in *demonstration vs routine* implementatie (en dat is bij elk soort behandeling het geval).
- Vertaling van handelingsstructurende (geprotocoliseerde) behandelmodellen van kennen naar kunnen is in de praktijk niet evident.

- *Program drift*: behandeldoelen verschuiven dag na dag naar wat niet meer in behandelprogramma past
- *Program reversal*: behandeldoelen worden al/niet bewust ondermijnd of omgekeerd
- *Program non-compliance*: programma niet uitvoeren, veranderen, aanpassen vanuit alternatieve doelen/motieven

Enkele voorbeelden:

- Agressie wordt gemodelleerd door wijze van aanpakken door en van personeel
- Vraag om regels te volgen wordt ondermijnd door tonen dat personeel regels niet moet volgen
- Ondoordachte impulsiviteit wordt bekrachtigd (bv. een vraag wordt altijd onmiddellijk behandeld; hoe meer iemand vraagt/roept, hoe vaker hij/zij wordt gezien …)
- Responsiviteitsfactoren nemen bovenhand op criminogene behoeften als veranderfocus (depressieve geweldpleger wordt enkel nog gezien om te spreken over het zich down voelen)
- Het risicoprincipe werd vervormd tot: hoge risico binnenhouden, ipv er hard mee aan de slag gaan; lage risico worden als hoge-risico aangesproken (bv. omwille van lengte straf, of aard feiten).

Algemene uitdagingen:

- Nood aan een fundamenteel andere basishouding en werkrelatie;
- Nood aan transparante, wetenschappelijk gegronde probleemanalyse, en aan managementondersteuning hierbij
- Nood aan herdenken van de klassieke zorg-pikorde
- Nood aan fijn afgestemde schakeling tussen verschillende interne actoren
- Nood aan transparantie over interne regels en hoe die t.a.v. persoon geïmplementeerd worden, en hoe personeel deze zelf uitdraagt
- Nood aan extramuraal (outreachend) werken, en dus fijn afgestemde schakeling met externe actoren

- Nood aan gespreksmethodieken om normoverschrijdend handelen bespreekbaar te maken én te bespreken, die vertrekken van de meer recente inzichten in hoe personen functioneren (niet dispositioneel maar procesdenken)
- Nood aan procesbewaking (wie het veranderingsproces aangaat van klassieke behandeling naar delictgerichte behandeling zal attent moeten blijven voor de vele verleidingen dit (toch, nu niet) niet te doen;
- Nood aan personeelszorg
- What-works principes dienen door alle beroepsgeledingen te worden toegepast.
  - Impliceert training en volgehouden supervisie in *kennen* en *kunnen*

Specifieke uitdagingen in gesloten settings

- Straf is een 'tijd'straf, geen plicht tot verandering
- Persoonlijke verandering kent een andere timing dan procedurele timing
- Psychologische rehabilitatie is maar één van de mogelijke strafdoelen, en het zou naïef zijn te denken dat er geen andere actieve doelen zijn
- het relatief belang van strafdoelen binnen de organisatie spiegelt zich binnen teams (handelt elk lid van jouw team binnen een rehabilitatie project?)
- ….

RESPONSIVITEIT ONDER DRUK ? (NEE ET AL., 2013, P1348)

RNR-benaderingen soms onder druk omwille van

- het ontbreken van de relevantie voor het leven van de delictpleger
- te weinig aandacht voor de ethniciteit
- te weinig afstemmen van behandeling op specifieke noden
- intellectuele mogelijkheden
- cognitieve problemen

GEVAAR OP EEN ONE-SIZE-FITS-ALL BENADERING

UNIVERSITEIT GENT

GOOD LIVES MODEL (GLM)

UNIVERSITEIT GENT

GOOD LIVES MODEL

'a strengths-based rehabilitation theory that aims to equip clients with internal and external resources to live a good or better life—a life that is socially acceptable and personally meaningful. Criminogenic needs (i.e., dynamic risk factors) are conceptualized as internal or external barriers toward living a good life, and are thus addressed within the broader strengths-based framework'.
(Ward et al., 2011, p. 95)

UNIVERSITEIT GENT

PRIMARY GOODS (GECITEERD UIT WARD ET AL., 2011,P.95, VERTALING NAAR POMP, 2009)

- Leven (met inbegrip van gezond leven en functioneren)
- Kennis
- Voortreffelijkheid in spel
- Voortreffelijkheid in werk
- Voortreffelijkheid in 'agency' (autonomie en zelfsturing)
- Innerlijke vrede (vrij zijn van emotionele onrust en stress)
- Vriendschap (inclusief intieme, romantische en familierelaties)
- Gemeenschap
- Spiritualiteit (in de brede zin van een betekenis en doel in het leven vinden)
- Geluk
- Creativiteit

UNIVERSITEIT GENT

SECONDARY GOODS (GECITEERD UIT WARD ET AL., 2011, P. 96)

"Provide concrete means of securing primary goods"

"… specific roles, practices, and actions that provide routes to the primary goods"

"… appropriate secondary goods represent socially acceptable means of securing primary goods"

UNIVERSITEIT GENT

2. ETIOLOGISCH MODEL (PURVIS ET AL., 2011)

Figure 1.0: The Goods Etiological Theory

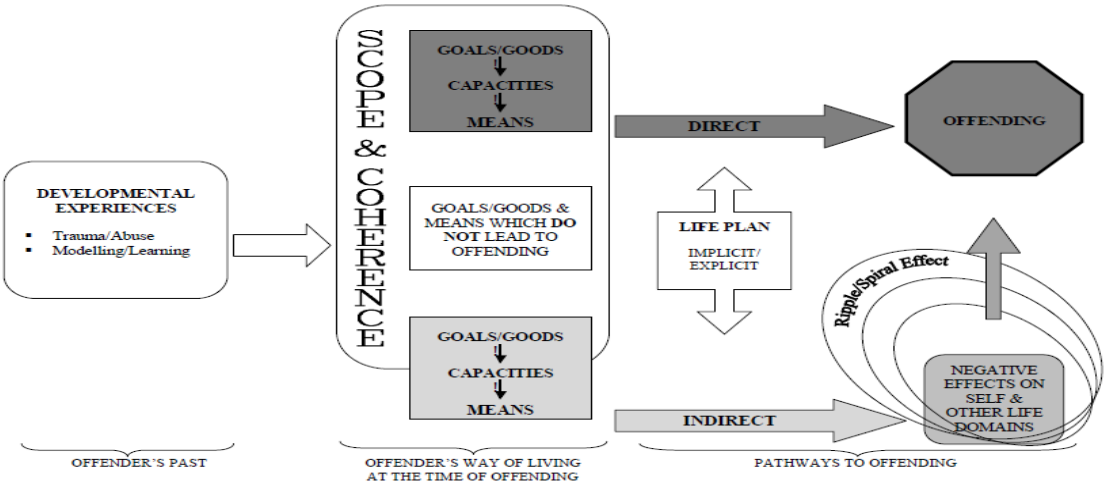

4 PROBLEMEN ROND 'LEVENSSTIJL' EN 'LEVENSPLAN'

- Capacity
- Scope
- Means
- Coherence

UNIVERSITEIT GENT

CAPACITY

- Intern
  - Vaardigheden en mogelijkheden
  - Interne obstakels
  - Kunnen cognitief, psychologisch of gedragsmatig zijn
- Extern
  - Externe omstandigheden en contexten
  - Externe obstakels

UNIVERSITEIT GENT

SCOPE

- Kan leiden tot verwaarlozing van ‘goods’ m.b.t.
  - body
  - self
  - social life

- Negatieve impact op psychologisch functioneren en ‘geluk’ (cf. *Quality of Life*)

UNIVERSITEIT GENT

MEANS

- Ongeschikte middelen om goederen na te streven

- Kan leiden tot een daling van ‘quality of life’ / ‘geluk’ omwille van frustraties

UNIVERSITEIT GENT

COHERENCE

- Horizontale coherentie
  - verband tussen ‘goods’ vanuit een complementaire visie i.p.v. tegengesteld (bvb. relatedness – agency)

- Verticale coherentie
  - belangrijkheid/ prioriteit van één of meerdere primary goods

UNIVERSITEIT GENT

ETIOLOGISCH MODEL

- Direct traject
  - primaire goederen worden via crimineel gedrag nagestreefd / verworven

- Indirect traject
  - er ontstaat een opeenvolging (“*ripple effect*”) van gebeurtenissen, bvb. door een conflict tussen twee primaire goederen

UNIVERSITEIT GENT

BEHANDELPROGRAMMA (POMP, 2009; WARD ET AL., 2007, P. 97; WARD & FORTUNE, 2013, P. 39-40)

1. Detecteren van criminogene behoeften
2. Identificeren van primary goods (primaire levensbehoeften) die direct of indirect gelinkt zijn aan het delinquente gedrag. Hierbij wordt ook bekeken wat de meest fundamentele waarde is in het leven van een persoon.
3. Identificeren van de belangrijkste waarden waarrond de andere waarden zijn georiënteerd. Deze worden de belangrijkste focus van het behandelingsplan.
4. Selecteren van secondary goods die specificeren hoe de primary goods in concrete levensstijlen zullen omgezet worden.
5. Identificeren van de contexten of omgevingen waarin de cliënt na de behandeling zal terecht komen.
6. Opstellen van een Good Lives behandelingsplan gebaseerd op de informatie uit de vorige fasen.

UNIVERSITEIT GENT

ONTWIKKELEN VAN EEN 'GOOD LIVES PLAN' (ZIE ONDER MEER WARD, 2016)

- Aandacht voor wat voor de mensen zelf belangrijk is !

- Op zoek gaan naar hoe we mensen kunnen ondersteunen om deze levensdoelen te bereiken, rekening houdend met de normatieve context !

UNIVERSITEIT GENT

BEHANDELEN VAN WIE NORMOVERSCHRIJDEND HANDELT

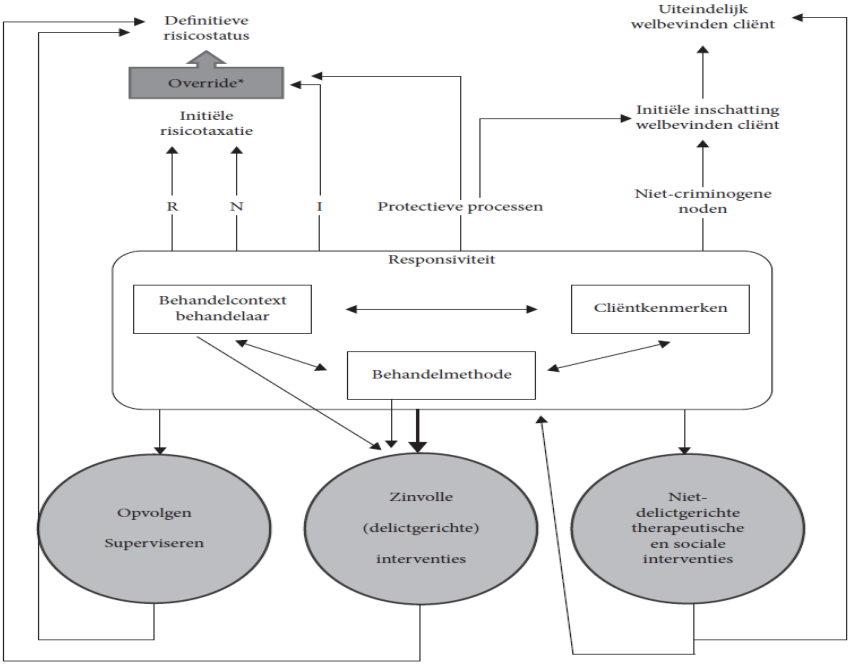

R: (statische) risicofactoren; N = criminogene behoeften; I = ideosyncratische criminogene behoeften.
* Override is een specifiek aspect van het principe van professionele discretie, toegepast t.a.v. de gestructureerde risicotaxatie.

Bron: Wormith, Gendreau, & Bonta, 2012, p. 117.

TABEL 12.3. Effectgroottes (r) van het behandelen op recidive volgens de RNR-principes in detentie vs. Samenleving

Hoeveel principes (RNR) worden nageleefd?	Detentiecontext	In de samenleving zelf
0	-0,10	0
1	0,01	0,03
2	0,12	0,22
3	0,17	0,35

Bron: Andrews & Bonta, 2010, p. 75.

Table 7

Summary of Changes Observed Between Pre- and Postimplementation Groups on Outcome Variables

Site	Most restrictive disposition[a]	Placement rates across probation[b]	Supervision level[c]	Number of service referrals[d]	Recidivism rates (new petitions)[e]	Case management variables associated with risk
SAVRY						
Site 1	**Reduction in severity**	**Reduction**	**Reduction**	**Related to risk**	**No change**	State commitment dispositions, placement rates, supervision
Site 2	Nonsignificant increase	No change	**Reduction**	Unrelated	**No change**	All dispositions, placement rates, supervision
Site 3	**Reduction in severity**	**Reduction**	**Reduction**	**Related to risk**	**No change**	Placement rates, supervision
YLS/CMI						
Site 1	**Reduction in severity**	No change	**Reduction**	**Related to risk**	Reduction	All dispositions except consent decree, placement rates, supervision
Site 2	**Reduction in severity**	Increase in detention	Not tested	**Related to risk**	**No change**	Placement-related dispositions, placement rates
Site 3	No change	No change	Increase	Unrelated	**No change**	None

Note. Bold indicates change was in hypothesized direction.

[a] Hypothesized there would be a reduction in use of more restrictive dispositions. [b] Hypothesized there would be a reduction in use of placement across the course of probation. [c] Hypothesized there would be a reduction in use of higher/maximum levels of supervision. [d] Hypothesized the number of service referrals would be positively related to risk level. [e] Hypothesized there would be no change in recidivism.

Another implication of this work is that agencies must implement the RNA well to reap its benefits and avoid losses of time and other resources. Adopting a RNA costs money. There are multiple changes to policies and electronic case management systems, staff training requirements, and the time investment for staff conducting assessments. Adoption of a RNA for case planning makes absolutely no difference in jurisdictions where judges do not buy into the process and make all of the case management decisions at disposition. Buy-in is most likely to be obtained by providing judges with a brief training on the implications of adopting a RNA and the research on RNR before implementation. Although it was not measured explicitly in this study, lack of quality assurance and supervisory oversight of JPOs using RNAs and RNR also may contribute to poor outcomes. It is conceivable that implementation effects would have been better in *SAVRY Site 2*, for example, had supervisors checked the RNA administration adherence and JPOs' case plans routinely. We strongly recommend agencies obtain buy-in from judges and attorneys before implementation of a RNA and institute a routine process of supervisory oversight and quality assurance procedures, which are crucial for compliance with these instruments in JPOs' decision-making (Andrews, 2006; Miller & Maloney, 2013).

- Deze recente multi-site studies (vincent et al., 2016; Fabelo et al., 2015) tonen dat implementatie van het risicoprincipe tijd en energie beter oriënteert, en dat minder snel richting geslotenheid oriënteren de recidivecijfers niet doen stijgen.
- De recidivecijfers doen dalen, kan maar indien de behandeling en interventies ook gericht zijn om de wetenschappelijk gekende criminogene domeinen en bijhorende processen te verbeteren, en dit op een zo geïndividualiseerd mogelijke manier.

TOEPASSING OP WERKING DE GRUBBE

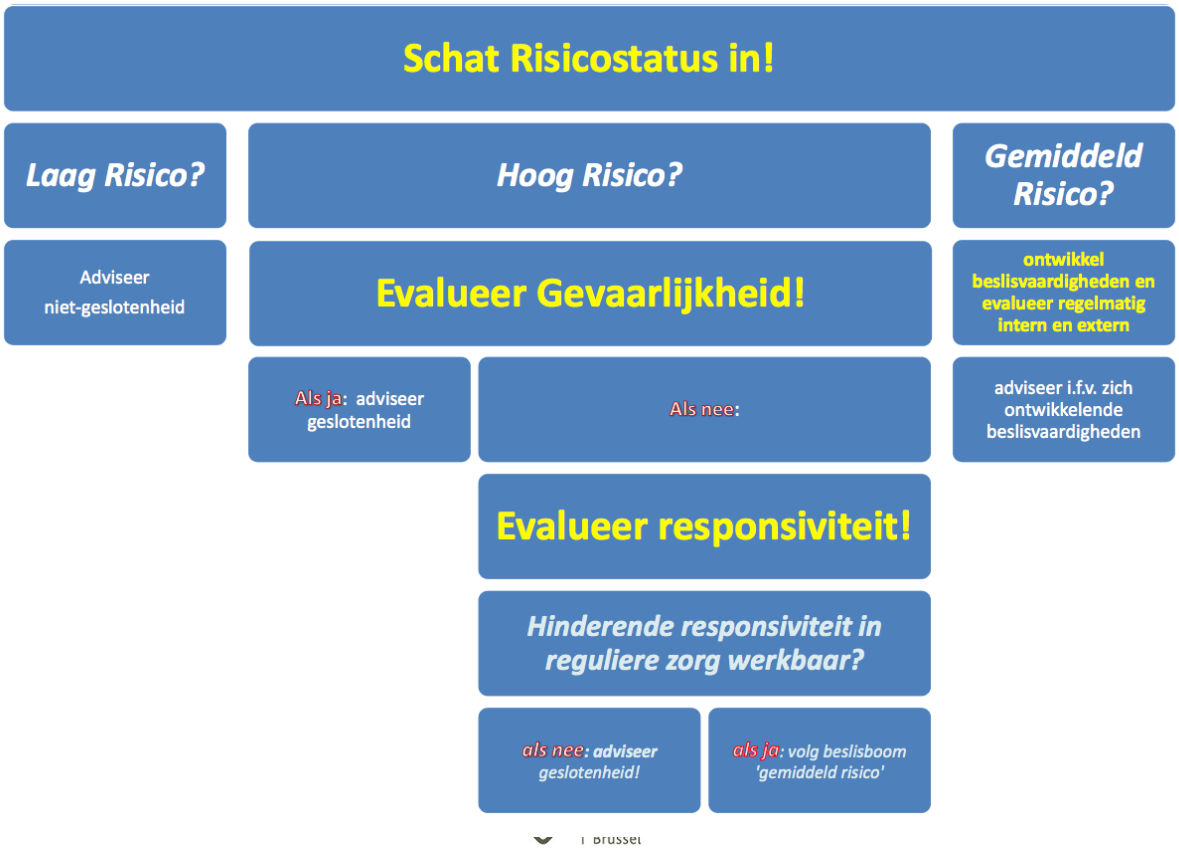

https://www.acco.be/nl-be/items/9789462925717/Over-stoute-dingen-doen